

612 f

Ankara Demiryolcularının 1 Ekim 1922 tarihli Bir Bildirisi

METE TUNÇAY

Şimendiferci Arkadaşlara

Arkadaşlar!

Türkiye işçi ordusunun tarihi birinci sahifesinde seni kaydediyor. Neden mi..?

Hürriyetin İlânı'nda en evvel amele cemiyetini kuran sen ve arkadaşlarındın. Sen müstebid, zalim idarenin elinden birçok haklarını kurtarmağa uğraşırken hiçbir amele teşkilâtı, işçi birliği, varlığı yoktu. Bunu meydana sen koydun!

En evvel patronuna sen isyan ettin! Fakat bilâhère hükümetin eli buna karışıp gün geçtikçe bu senin haklı davanı söndürüp kapattılar..

Yine sen ve arkadaşların gizli teşkilâtlar yaparak varlığını, halkını müdafaa hususunu ihmal etmedin. Türkiye'de doğup ölen bütün işçi cemiyetleri hep senden örnek aldı. Sen çekicinle, eğen ile, tornan ile işin başında çalışırken dimağında teşkilâtların yollarını tanzim ile uğraşıp, çalışırdı.

(Türkiye Komünist Partisi'ne) varlık veren, onu ilk devrelerinde yaşatan, mevcudiyet-i maneviyesini, kıymetini yükselten yine sensin!..

Hayatta mübarezen sermayecilere karşı mezarının eşğine kadar ilelebed devam edip gidecek! sen bu mübarezeni gevşetir isen, kendin de, çocukların da, neticede açlık ve sefaletten kurtulamazsınız!

Şu muazzam harp senelerinde senin varlığını, hizmetini, fedakârlığını inkâr eden nankördür!

Tahtlar, taçlar devrilip hükümetlerin meydana gelmeğe, hayatta yeni bir inkılâp, yeni bir ışık, yeni bir devir açılmağa başladığı bugün iyi bil ki bunun en esas temelî arkadaşların işçilerdir.

Arkadaş işçi ve amele orduları bir memlekette terakki ve temeddünde yegâne âmillerdir. Türkiye'nin millî varlığının ilk *tutgasın* [?] eden yine en evvel bir amele varlığı teşkilâtını ortaya koyan ve başlangıç olan münevver yine sensin! İşçi senin diğer amele cemiyetlerinin tarihlerini tetkik et! En başta [?]

Bugün elindeki teavün sandığı senin, istikbalin en büyük bir istinadgâhidir. Kendin, evvel, ailen için ne kadar çalışıyor isen; belki ondan daha fazla olarak bu sandık hakkında çalışmaklığın lâzımdır. Ve dünkü yokluk içinde: bu gün elinde okuduğun nizamname sana çok şey vaad etmez.

شومه ندينه رجي رقاداشله

آرقاداشلر!
تورکجهش اوردوشک تاریخی معنیست سن قدا ایلیورد.
معدنی ..
حربک اولاند، اول هم جینن تورن سن آرقاداشلرکی
سن سنده طاق اماردنک الدین و جوق طاری تورانه امارا.
شیرک جیج بر همه نیکلیق باشی رلیک بودانی بودی . بون
مینا - سن نوبت!
اک اول یازورک سن صیان اینک : هات با آسری . حکومت
ای بوکادریوب کون کیکیک . بوشک سق دوک سوهرور نامیبر .
پنه سو آرقاداشلر کزل نیکلیکلر یاییق وارانی حنی
مدافعه حوسو سقال ایندک تورکده دوغوب اول بون ایندی
جینلری هیسندن اوردن آئی . سن کیکیکه کاکه ایطوردک
ایه اینک خنده جادکینر مدافعه نیکلیکلرک یلاقری نشم ایه
فرغاشور بیلیبوردی .
تورکا سوسیالیست پارتیسه (واریق ورن مودلیقک بودور .
لرند بقلان موجودیت حوسویت کوزی و کندنرینه . شیشه . .
حیاده سادش سرلمیجیلر هرهری مرزا نیک اشیکه قدر ای
اللاهد بولم ایوب گمشیک این و جادو ک کوزتور ایسک
کشتنه . تیرینتورده نیسه . ایلیق وسه کون تورکجهشک
شوم حروب سولاشکستک واریقی . خیزلکرتلی
انکار این انکورد!
خیزر و تاجره ورلوب حکومتک نیسه ایگ حایم
یک ز انطالی یک بر ایلیق یک بر دور آولمه اینلادی و کون
ای یلک بولک اک امس کل فرمشک ایلیجورد .
آرقاش ایندی دمه لردوری و شکسته تری و نعدنه بک
خلیلدور . تورکاک سن وارانت ایله طوقاشن ایله نه اک اول
رهجهوارلی نیکلیکلر آوره بولم بولملا اولان سورسنشک!
ایله سیک دیگر همه جینلرک آرقاشلی مدقی آت! اک باشه
بر کون اتمسک نکلون سمنی سنک ساسقیقک ایلرک و
استادکیمور . کتیکه وارن . کایک ایلیون نه قدر جالیبور ایسک!
بیک اوردن مدافعه اولمق وسدنی جتنه جایشناطک لاندور .
بودمق ووقتی ایله . بر کون امداد اولمقک ناطقانه کج کون
بر شیش دمه ایلیق .
لرکی تاین ایلمادوق کدی وارلکک و ایسجانه . استقامت .
کوره توسیع ونشم ایلیون ورفوقی فزونی ووروب جایشلور .
آرقاداشلر!
آرقاداشلی قی قشمدن سنقن بدنا قری ایسک ایسندن

TT 57 (Eg 88)

Ayren =

73

TÜRKİYE'DE SOLUN TARİHİ

Yarınını temin için onu kendi varlığına, ihtiyacına, istikbaline göre tevsi ve tanzim için var kuvveti pazuya verip çalışmalıdır.

Arkadaşlar:

Aranızdaki suitefehhümden, suizandan; daima bizi ezmek isteyen emeğimizin hakkını çalan zâlimler istifade eder!

Mukadderâtını tevdi ettiğin arkadaşların sana doğru hizmet edip çalışmaz ise onları oradan yıkıp kaldırmak daha namuskârlarını işbaşına getirmek senin hakkındır...

Arkadaşlar:

Cihan hükümetlerinde, cihan milletlerinde bütün amele ve işçi sınıfı ordusu kendini saydırmış, hakkını tanıttırıştır.

Seni müdafaa eden, himaye eden kanunlar sen hükümetten istemezsen, aramazsan, işlerin pek geri kalır. Yaşamak isteyen bir adamın çalışmağa ve her türlü ızdıraba, yorgunluğa katlanması lâzımdır.

Elbette sâyiinin semeresini göreceksin:

Arkadaş!

Harp dolayısıyla hükümetin idaresine geçen demiryollarının yarın yine sermayeci ellerine geçeceğini unutma!

Ve yine unutma ki, göreceğin muamele seni çalıştırıp sırtından geçinecek, seni yok pahasına satın alacak, daha doğrusu çalacak patronların muameleleridir.

Bunu hayatıyla kendi hayatını mukayese edersen hayret edeceğin ve sana edilen haksızlığı, zulmü çarçabuk anlayacak ve göreceksin!

Eğer bu fırsat elde iken kendini müdafaa ve muhafaza edecek tedabiri hazırlayıp saadet ve istikbal için, ailenin refahı için lâzım gelen malzeme ile mücehhez olmaz isen, neticede yanacak yalnız sen değil, çocuğun çocuğun ahfadın da beraberdir.

ARKADAŞ,

Varlığını müdafaa, istikbalini ihzar için, metin ve sabur ol! korkma; istikbal senindir! Sen yalnız azm ü sebatla hüsnüniyetle çalış! Bugün muvaffak olamadığın gayeyin yarın elde edeceğine şüphelenme!

Sen olmadığın için daha dün vücudunu getirilemeyen "İşçi Birliği" amelesini gözönüne getir...

Arkadaşını sev.. Aradaki rabita-ı muhadeneti bozmak isteyenleri daire-i itaate sevk et.. Rehberlerini intihap et! Elindeki teavün sandığını söndürme.. Yazıktır.. Bunu ilâya çalış ki, sen de âli olasın... Arkadaş..

Ankara 1-10-38 [1922]

8 • 136

KOLEKSİYONCUNUN DAĞARCIĞINDAN

Padişahımız çok yaşa Hürriyet Müsavat Uhuvvet

11 Temmuz sene 1324

(Fransızca elyazısıyla: "İçtenlikle selâmlar ve sevecen öpücükler" (imza) Pierrette Moirour)

CARTE POSTALE
POSTKARTE - POST CARD

M. Signora Rosalia Lucich
Via Vittoria Colonna 42 p. V.
Criste

Bize bu posta kartının kopyasını yollayan dostumuz Dr. William Hale'in işaret ettiği gibi, kartın 4 Ağustos 1909'da postalanmış olması ilginç. Çünkü Hürriyetin İlanı'na sahip çıkan II. Abdülhamid, 31 Mart (13 Nisan) olayından sonra hâl edildiği halde, aradan dört ay geçmesine karşın, hâlâ "çok yaşa"lı kartı kullanılıyormuş, demek. Ancak, bu gönderinin Fransız kapitülasyon postanesine verildiğini gözden irak tutmamalıyız. Belki de, Sinyora Lucich'e arkadaşı bir şaka yapmak istemiştir.